

"Селма", $K'_{\text{Селма}} = 0,7285$. Хоча його рівень конкурентоспроможності за технічними показниками становить лише $K_{\text{тех}} = 0,64$, до конкурентних переваг вітчизняних зварювальних напіваавтоматів можна віднести: великі функціональні можливості, дешевизну, надійність, зручність за експлуатації; відсутність проблеми подачі дроту під час стандартного намотування, гарантія на механізм подачі дроту 3 роки.

Найменш конкурентоспроможним на ринку України є зварювальний напіваавтомат фірми "Кемпі", $K'_{\text{Кемпі}} = 0,7115$. Це пояснюється занадто високою ціною Фінського обладнання.

Література

1. **Алещенко В.В.** Теоретико-методологические вопросы конкурентоспособности экономической системы / В.В. Алещенко // Маркетинг в России и за рубежом. – 2005. – № 1(45). – С. 106-112.
2. **Воронов А.А.** Моделирование конкурентоспособности продукции предприятия / А.А. Воронов // Маркетинг в России и за рубежом. – 2003. – № 4. – С. 44-52.
3. **Губський Б.В.** Інвестиційні процеси в глобальному середовищі / Б.В. Губський. – К. : Изд-во "Наук. думка", 1998. – 390 с.
4. **Фатхутдинов Р.А.** Конкурентоспособность организации в условиях кризиса : Изд-во "Экономика", маркетинг, менеджмент / Р.А. Фатхутдинов. – М. : Изд-во "Маркетинг", 2002. – 356 с.
5. **Саати Т.** Принятие решений. Метод анализа иерархий / Т. Саати : пер. с англ. – М. : Изд-во "Радио и связь", 1989. – 316 с.
6. **Сумец А.М.** Использование метода анализа иерархий для выбора канала распределения продукции / А.М. Сумец, Р. Банюлис // Маркетинговые исследования в Украине. – 2006. – № 2. – С. 50-55.

***Кругликова В.В., Ткаченко Ю.М., Фандеева К.О.* Решение задачи оценки конкурентоспособности сварочного оборудования с учетом значимости групп критериев**

Конкурентоспособность продукции является одним из главных факторов, который определяет успех рыночной деятельности товаропроизводителей. Обеспечение конкурентоспособности сварочных полуавтоматов и ее повышения принадлежит к наиболее приоритетным целям Украинских производителей сварочного оборудования.

***Kruglikova V.V., Tkachenko Yu.M., Fandeeva K.O.* A decision of task of estimation of competitiveness of welding equipment is taking into account meaningfulness of groups of criteria**

The competitiveness of production is one of the main factors determining the success of producers' market activity. Ensuring the competitiveness of semiautomatic welding and its increase is one of the highest priority objectives of Ukrainian manufacturers of welding equipment.

УДК 658.5(477)

*Асист. В.В. Лакіза; студ. К.Я. Качмар –
НУ "Львівська політехніка"*

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФУНКЦІОНУВАННЯ ПІДПРИЄМСТВА

Розглянуто зміст і доцільність організаційно-економічного забезпечення; обґрунтовано необхідність поєднання фінансових та організаційних елементів під час управління підприємством.

Ключові слова: управління, економічне забезпечення, організаційна структура, економічний механізм, стабільність, організаційні можливості менеджменту, організаційне забезпечення.

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими та практичними завданнями. Процес управління діяльністю підприємства в сучасних умовах є достатньо складний і багатомірний. Забезпечення стійкості розвитку підприємства повинне ґрунтуватися на мобілізації всіх його ресурсів і реальному оцінюванню власних потенційних можливостей. Одним з актуальних питань для керівників підприємств є формування організаційно-економічного механізму управління підприємством, що спроможний забезпечити ефективність управління і конкурентоспроможність підприємства.

Ефективність функціонування структури підрозділів і підприємства загалом, як складної соціально-економічної системи, значною мірою залежить від правильності визначення і застосування методів управління. При чому, якщо йдеться про внутрішні фактори управління підприємством, потрібно використовувати поняття "організаційно-економічне забезпечення управління підприємством", якщо про зовнішні – тоді "механізм взаємодії з іншими підприємствами і організаціями". Управління як процес, або функція, може відбуватися лише за допомогою спеціального апарату, який відповідає за збереження, цільове використання ресурсів, здійснює контроль за роботою виконавців щодо виконання програми бізнес-плану та господарських операцій технологічного процесу підприємницької діяльності. На будь-якому підприємстві є системи, які управляють і якими управляють і лише ця взаємопов'язаність надалі призведе до результативного функціонування. Нечітка постановка завдань, відсутність організаційного комплексу дій та економічного стимулювання роботи внаслідок неправильного розподілу повноважень і відповідальності працівників, усе це є фундаментом для виникнення дисбалансу в роботі підприємства. Важливим аспектом проблеми стабільності уявляється питання про розподіл повноважень, рівня впливу на прийняті рішення. Унаслідок цих причин підприємство повинно оцінювати якість організаційної структури управління та виробляти ефективні механізми забезпечення її стабільності. Не можна забезпечити цілеспрямовану діяльність системи без плановості, компетентності, дисципліни та ієрархічності всіх її елементів. Якщо який-небудь елемент чи система управління відстає або працює по-старому, виникають диспропорції в організації, знижується ефективність її роботи, що неминуче призведе до банкрутства. Формування і вдосконалення комплексу організаційного та економічного забезпечення повинно бути першочерговим управлінським рішенням керівництва, використання якого дасть змогу сформувати й реалізовувати конкретну послідовність заходів, що спрямовані на стабільне функціонування підприємства, його стійкий, перспективний розвиток.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано вирішення цієї проблеми. За останній період з'явилося досить багато публікацій, що з різних позицій висвітлюють питання організаційного та економічного забезпечення. У працях вітчизняних і зарубіжних учених, таких як

О.Г. Туровець і Е.Г. Гінзбурга [3], обґрунтовано тезис, що економічний аналіз й оцінювання є найважливішими функціями загального управління підприємством, хоча теорія і практика організування діяльності (виробництва) є загально методичною базою вирішення організаційних питань стосовно будь-якого об'єкта управління.

Але жодна діяльність не може здійснюватися без організованого процесу виконання поставлених завдань, і, відповідно, без можливого фінансового забезпечення. За дослідженнями А.Є. Глинської [2], було обґрунтовано механізм формування збалансованої системи управління сталим розвитком, який завдяки узгодженню взаємодії організаційних методів та інструментів управління забезпечує нарощування позитивних перетворень в економічній, соціальній та екологічній сферах діяльності підприємства. Визначено, що управління доцільно здійснювати за умови використання відповідного організаційно-економічного механізму як сукупності інструментів, методів та важелів забезпечення довготривалої ефективності в економічній, соціальній та екологічній сферах. Головними та обов'язковими інструментами повинні бути діагностика діяльності підприємства з урахуванням критеріїв сталого розвитку, управління на основі системи збалансованих показників, залучення працівників до реалізації стратегії через розподіл відповідальності та формування системи мотивації [5].

На основі вивчення підходів учених до визначення поняття "економічне забезпечення", можна сформулювати таке визначення: комплекс економічного забезпечення – це основна частина господарського механізму підприємства, сукупність економічних методів, способів, форм та інструментів впливу на економічні відносини і процеси, що відбуваються на підприємстві.

Починаючи з формування капіталу для відкриття підприємства і закінчуючи оцінкою ефективності його використання, організаційно-економічне забезпечення є невід'ємною частиною здійснення комплексу всіх дій. Організаційна структура управління підприємством повинна постійно розвиватися і вдосконалюватися, пристосовуватися до змін у зовнішньому середовищі і сфері управління. Її форми і методи не можуть залишатися незмінними. А от економічне забезпечення [4] – це система економічних відносин, які виникають у процесі виробництва й реалізації благ (товарів, робіт, послуг) між окремими (самостійними) суб'єктами ринку, між суб'єктами ринку і державою (регіоном), між самою структурою і її трудовим колективом, між власниками капіталу і найманими працівниками з приводу порівняння витрат із доходами, виявлення, розподілу та використання прибутку. Сукупно організаційно-економічне забезпечення становить невід'ємну частку у структурі ефективного управління підприємством.

Постановка завдання. Одним з можливих напрямів вирішення проблеми є забезпечення стабільності вже в самій структурі, ідеях, правилах побудови і ведення підприємством своєї діяльності. Відповідно, різні філії, підрозділи, відділи підприємства є елементами однієї системи, й ефективна їхня взаємодія один із факторів стійкого розвитку всієї системи загалом, як наслідок – підприємство може оцінювати якість організаційної структури управління і виробляти ефективні механізми забезпечення її стабільності. Запору-

кою розвитку та стабільності підприємств слугує і їх стійке фінансове та економічне забезпечення. За допомогою правильного аналізування впливу сукупності внутрішніх і зовнішніх факторів та формування основних завдань визначається економічна ефективність підприємства.

Основним є вирішення таких завдань:

- вибір форми організування управління підприємством і виробництвом;
- визначення відносин і зв'язків між структурними підрозділами підприємства;
- забезпечення необхідної координованості дій підрозділів підприємства;
- формування механізму відносин з іншими організаціями, постачальниками сировини, матеріалів, комплектуючих, зі споживачами продукції, джерелами фінансування;
- посилення контролю й звітності менеджерів через систему внутрішнього аудиту і контролінгу, а також зовнішнього незалежного аудиту;
- реорганізація структури управління з метою розширення господарської самостійності окремих структурних підрозділів, оптимального делегування повноважень і відповідальності, скорочення циклу прийняття рішень, пристосування стилю роботи менеджерів до умов впровадження сучасних інформаційних технологій;
- виявлення впливу основних економічних показників (обсягу випуску продукції, постійних та змінних витрат, ціни, прибутку) на забезпечення беззбитковості, прибутковості підприємства, його самокупності та самофінансування розвитку виробництва;
- обґрунтування ефективності інвестиційних проектів з реконструкції підприємства, модернізації устаткування й оновлення продукуючої продукції;
- пошук наявних резервів підвищення економічної ефективності виробництва.

Виклад основного матеріалу дослідження. Для досягнення позитивного результату діяльності необхідно чітко визначити мету підприємства, засоби її досягнення, конкретних виконавців, фактори, які впливають на кінцевий результат. При цьому важливе значення відіграє підсистеми забезпечення, зокрема інформаційне, правове, економічне, організаційне та інші. Мета – максимізування прибутку на довготривалий період завдяки ефективній участі в міжнародному підприємстві. Відповідно, метою формування організаційного забезпечення на підприємстві є сприяння вирішенню завдань, що поставлені у фінансовій, виробничій, господарській і соціальній сферах, за допомогою ефективної реалізації цього процесу; критеріями – адекватність та адаптивність сформованої структури; завданнями – розроблення системи управління, формування системи моделювання. Оцінювання організаційного ресурсу потребує дослідження існуючої системи управління, розподілу функцій і повноважень у її рамках, професійних та особистих якостей керівників й організаційного клімату зокрема. До найефективнішого методу організаційного забезпечення управління підприємством є метод навчання і підготовки персоналу до роботи заздалегідь намічених цілей.

Сутність організаційного забезпечення доцільно тлумачити через поняття "організаційних можливостей менеджменту", які полягають у налагодженні ефективного зв'язку між операційною діяльністю, зовнішнім контрагентом, а головне – ресурсами підприємства, що веде до зміни конфігурації. Визначено, що головними інструментами інтеграції процесів розвитку та ресурсної бази підприємства є: організаційна структура управління; здатність

організації до адаптування; корпоративна культура; процеси прийняття рішень (ступінь централізації) та ін.

Тому організаційне забезпечення залежить насамперед від організації взаємодії підрозділів, функціонально пов'язаних з економічною діяльністю та організаційних елементів усіх рівнів управління підприємством. Організаційне забезпечення управління повинно ґрунтуватися на виконанні базових організаційних принципів, до яких належать принцип делегування повноважень, принцип організаційної цілісності, єдиноначальства (тобто, чим повніший взаємозв'язок підлеглого з керівником, тим менша ймовірність отримання ним суперечливих вказівок і вища персональна відповідальність за наслідки роботи), діапазону управління, паритету повноважень і відповідальності, відповідності завдань, принцип єдності цілей, принцип гнучкості організаційних структур. Відповідно, треба запам'ятати, що гнучкість організаційних структур поліпшує виконання поставлених завдань.

Загально-організаційне забезпечення визначає можливості підприємства до інтеграції, створення та реконфігурації внутрішніх та зовнішніх компетенцій у відповідь на динамічні зміни зовнішнього середовища. Тому формується висновок, що "організаційні спроможності менеджменту" відображаються в процесах прийняття рішень щодо формування структури та ефективного використання окремих складових капіталу підприємства, розвитку та ефективного використання структурних елементів, формування оптимальної структури виробництва та реалізації продукції, налагодження ефективної системи збуту продукції.

У поєднанні і правильному функціонуванні, організаційно-економічне забезпечення управління діяльністю спроможне забезпечити ефективність контролю за основними та допоміжними процесами підприємства і його конкурентоспроможність як на внутрішньому, так і на зовнішніх ринках. Весь процес насамперед повинен ґрунтуватися на мобілізації всіх ресурсів і реальному оцінюванні власних потенційних можливостей.

Висновки. У напрямку вирішення окреслених проблем повинні працювати всі підприємства, оскільки чим більш злагодженою буде робота підрозділів загальної структури та відповідний контролю і доцільність використання матеріальної бази, тим більший позитивний результат отримуватиме підприємство.

На основі узагальнення літературних джерел та окреслених проблем можна стверджувати, що організаційно-економічне забезпечення управління розглядають на підприємствах як функціонування забезпечувальних підсистем щодо створення організаційних та економічних умов для реалізації суб'єктом управління дій, спрямованих на позитивну зміну об'єктів управління. Під організаційно-економічним забезпеченням функціонування підприємства розуміють сукупність динамічних процедур, форм, методів та інструментів управління, використання яких дає змогу формувати й реалізовувати конкретну послідовність заходів, що спрямовані на стабільне функціонування підприємства, його стійкий, перспективний розвиток.

Тому процес удосконалення організаційно-економічного забезпечення управління підприємством має відбуватися за такими основними напрямками:

1. Удосконалення організаційної структури управління підприємством.
2. Удосконалення бізнес-процесів та управління виробничими ресурсами і запасами через поліпшення системи планування, обліку і контролю за основними показниками діяльності підприємства.
3. Підвищення ефективності управління інноваційними процесами на підприємстві, поліпшення якості вироблюваної продукції.

Удосконалення організаційної структури підприємства означає, насамперед, необхідність встановлення оптимальної чисельності управлінського апарату, а також чисельності працівників виробничих підрозділів згідно з чинними нормативами. Правильно організована будь-яка діяльність у разі використання організаційних, економічних, правових аспектів забезпечить швидкий та ефективний розвиток, внаслідок чого кожен наступний отриманий прибуток буде поштовхом до розширення діяльності поєднано з новими інноваційними засадами.

Література

1. **Кириченко О.А.** Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності : навч. посібн. / О.А. Кириченко. – К. : Вид-во "Знання-Прес", 2002. – 384 с.
2. **Глинська А.Є.** Організаційно-економічний механізм забезпечення сталого розвитку підприємств легкої промисловості : дис. ... канд. наук: спец. 08.00.04 / Глинська Анастасія Євгенівна. – 2008. – 214 с.
3. **Организация** производства на предприятии : учебник для технических и экономических специальностей / под ред. О.Г. Туровца и Б.Ю. Сербиновского. – Сер.: Экономика и управление. – Ростов-на Дону : Изд. центр "Дрозды", 2002. – 236 с.
4. **Льовочкін С.В.** Фінансовий механізм макроекономічного регулювання / С.В. Льовочкін // Фінанси України. – 2000. – С. 23-28.
5. **Макаровська Т.П.** Економіка підприємства : навч. посібн. [для студ. ВНЗ] / Т.П. Макаровська, Н.М. Бондар. – К. : Вид-во МАУП, 2003. – 304 с.
6. **Управління** зовнішньоекономічною діяльністю : навч. посібн. – Вид. 2-ге, [перероб. та доп.] / за заг. ред. А.І. Кредісова. – К. : Вид-во ВІРА-Р, 2002. – 552 с.

Лакиза В.В., Качмар Е.Я. Организационно-экономическое обеспечение функционирования предприятия

Рассмотрены суть и целесообразность организационно-экономического обеспечения; обоснована необходимость сочетания финансовых и организационных элементов при руководстве предприятием.

Ключевые слова: руководство, экономическое обеспечение, организационная структура, экономический механизм, устойчивость, организационные возможности менеджмента, организационное обеспечение.

Lakiza V.V., Kachmar K.Ya. Organizational-economical maintenance enterprise (functioning) activity

The content and the expedience of organizational and economic support have been reviewed, the correlation of financial and organizational elements during management have been studied, the ways of improving the management of foreign economic activity of enterprise have been grounded in the article.

Keywords: management, economical maintenance, structure by organization, mechanism by economy, stables, organization possibilities by management, organizational maintenance.